Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
GERARDA HOGANA,
predstavljeni 8. oktobra 2020 [1]

Zadeva C-440/19 P

Pometon SpA
proti

Evropski komisiji

„Pritožba – Omejevalni sporazumi – Evropski trg jeklenih abrazivov – Sodelovanje pri dvostranskih in večstranskih stikih zaradi usklajevanja cen v celotnem Evropskem gospodarskem prostoru (EGP) – Časovno zamaknjen ‚mešani' postopek – Listina Evropske unije o temeljnih pravicah – Člen 41 – Načelo nepristranskosti Komisije – Člen 48 – Domneva nedolžnosti – Obveznost obrazložitve – Enotna in trajajoča kršitev – Enako obravnavanje – Neomejena sodna pristojnost"

I. Uvod

1. Družba Pometon SpA (v nadaljevanju: Pometon ali pritožnica) s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 28. marca 2019, Pometon/Komisija (T-433/16, EU:T:2019:201; v nadaljevanju: izpodbijana sodba). Splošno sodišče je s to sodbo razglasilo ničnost člena 2 Sklepa Komisije C(2016) 3121 final z dne 25. maja 2016 v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma [o Evropskem gospodarskem prostoru (EGP)] (Zadeva AT.39792 – Jekleni abrazivi) (v nadaljevanju: sporni sklep) ter določilo, da se družbi Pometon naloži globa v višini 3.873.375 EUR. Družba Pometon podredno Sodišču predlaga, naj naloženo globo zmanjša.

2. Čeprav se bom pri presoji, ki jo bom opravil v teh sklepnih predlogih, osredotočil na prvi in četrti pritožbeni razlog (v povezavi s pravnima vprašanjema, ki ju je pritožnica navedla v utemeljitev obeh pritožbenih razlogov), pa bom pri oblikovanju odgovora na prvi pritožbeni razlog obravnaval tudi drugi in tretji pritožbeni razlog, in sicer v okviru prvega pritožbenega razloga. Ta se nanaša na obseg dolžnosti nepristranskosti Komisije v posebnem okviru tako imenovanega „mešanega" postopka. Četrti pritožbeni razlog pa se nanaša na uporabo načela enakosti pri izračunu globe v okviru tovrstnega postopka.

3. „Mešani postopek" je postopek, v okviru katerega Komisija vzporedno vodi postopek poravnave na podlagi člena 10a Uredbe Komisije (ES) št. 773/2004 z dne 7. aprila 2004 v zvezi z vodenjem postopkov Komisije v skladu s členoma [101] in [102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 3, str. 81), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 622/2008 z dne 30. junija 2008 glede vodenja postopkov poravnave v kartelnih zadevah [2], in redni upravni postopek na podlagi člena 7 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz

1 Jezik izvirnika: angleščina.

2 UL 2008, L 171, str. 3.

členov [101] in [102 PDEU][3]. Ta postopek je sicer že privedel do sprejetja sklepov Komisije, katerih zakonitost se je nato izpodbijala v postopkih pred Splošnim sodiščem (in v pritožbenih postopkih),[4] vendar bo Sodišče tokrat prvič obravnavalo nekatera posebna vprašanja, ki se postavljajo v okviru tega „mešanega postopka“.

II. Pravni okvir

A. Uredba št. 1/2003

4. Člen 7(1) Uredbe št. 1/2003 določa:

„Kadar Komisija na podlagi pritožbe ali po uradni dolžnosti ugotovi, da gre za kršitev [člena 101 ali 102 PDEU], lahko z odločbo zahteva od zadevnih podjetij ali podjetniških združenj, da tako kršitev odpravijo. Za ta namen jim lahko naloži vse ravnalne ali strukturne ukrepe, ki so sorazmerni storjeni kršitvi in potrebni za njeno učinkovito odpravo. […]“

5. Člen 23(2) in (3) te uredbe določa:

„2. Komisija lahko podjetjem in podjetniškim združenjem z odločbo naloži globe, kadar naklepno ali iz malomarnosti:

(a) kršijo člen [101] ali člen [102 PDEU]; […]

[…]

Za vsako podjetje ali podjetniško združenje, udeleženo pri kršitvi, globa ne presega 10 % njegovega celotnega prometa v predhodnem poslovnem letu.

[…]

3. Pri določanju višine globe se upošteva teža, pa tudi trajanje kršitve.“

B. Uredba št. 773/2004

6. Člen 10a Uredbe št. 773/2004, naslovljen „Postopek poravnave v kartelnih zadevah“, določa:

„1. Po začetku postopka v skladu s členom 11(6) Uredbe št. 1/2003 lahko Komisija določi rok, v katerem lahko stranke predložijo pisno izjavo o pripravljenosti k sodelovanju v pogovorih o poravnavi z namenom, da morda predložijo vloge za poravnavo. Komisija ni obvezana upoštevati nobenih odgovorov, prejetih po preteku tega roka.

[…]

2. Komisija lahko stranke, ki sodelujejo pri pogovorih o poravnavi, obvesti o:

(a) očitkih, ki jih namerava podati proti njim;

3 UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205.

4 Tu mislim na sodbi Splošnega sodišča z dne 20. maja 2015, Timab Industries in CFPR/Komisija (T-456/10, EU:T:2015:296) (v pritožbenem postopku sodba z dne 12. januarja 2017, Timab Industries in CFPR/Komisija, C-411/15 P, EU:C:2017:11), in z dne 10. novembra 2017, Icap in drugi/Komisija (T-180/15, EU:T:2017:795) (v pritožbenem postopku sodba z dne 10. julija 2019, Komisija/Icap Management Services in Icap New Zealand, C-39/18 P, EU:C:2019:584).

(b) dokazih, uporabljenih za opredelitev predvidenih očitkov;

(c) nezaupnih različicah vseh dostopnih dokumentov, ki so takrat našteti v spisu zadeve, v kolikor je zahteva stranke utemeljena z namenom, da se navedeni stranki omogoči ugotoviti njen položaj glede določenega časovnega obdobja ali vseh drugih vidikov kartela;

(d) razponu morebitnih glob.

[…]

Če pogovori o poravnavi napredujejo, lahko Komisija določi rok, v katerem se lahko stranke zavežejo, da bodo v skladu s postopkom poravnave predložile vloge za poravnavo, ki bodo odražale rezultate pogovorov o poravnavi, in priznanje o sodelovanju v kršitvi člena 101 [PDEU] ter o svoji odgovornosti.

[…]

3. Če ugotovitev o možnih kršitvah, s katero so bile seznanjene stranke, odraža vsebino njihovih vlog za poravnavo, potem pisni odgovor zadevnih strank na ugotovitev o možnih kršitvah, predložen v roku, ki ga določi Komisija, potrjuje, da ugotovitev o možnih kršitvah, naslovljena nanje, odraža vsebino njihovih vlog za poravnavo. Komisija lahko nato po posvetovanju s Svetovalnim odborom za omejevalna ravnanja in prevladujoče položaje v skladu s členom 14 Uredbe [št. 1/2003] sprejme odločbo v skladu s členoma 7 in 23 Uredbe [št. 1/2003].

4. Komisija se lahko kadar koli v postopku odloči, da v celoti prekine pogovore o poravnavi za posamezni primer ali iz njih izključi eno ali več vključenih strank, če meni, da učinkovitost postopkov po vsej verjetnosti ne bo dosežena.“

C. Obvestilo o poravnavi

7. Podrobne določbe za izvajanje Uredbe št. 773/2004 so bile določene v Obvestilu Komisije z dne 2. julija 2008 o vodenju postopkov poravnave za sprejetje odločb v skladu s členoma 7 in 23 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 v kartelnih zadevah [5] (v nadaljevanju: Obvestilo o poravnavi).

8. V točki 32 Obvestila o poravnavi je navedeno, da „[č]e se Komisija odloči stranko nagraditi za poravnavo v okviru tega obvestila, se znesek globe, ki se bo naložila, po uporabi 10 % praga iz Smernic o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe (ES) št. 1/2003 [(UL 2006, C 210, str. 2; v nadaljevanju: Smernice iz leta 2006)], zniža za 10 % […]“.

D. Smernice iz leta 2006

9. V Smernicah iz leta 2006 je določena metodologija, ki jo uporablja Komisija za določanje globe, ki jo je treba naložiti podjetjem in podjetniškim združenjem, kadar naklepno ali iz malomarnosti kršijo določbe členov 101 ali 102 PDEU.

10. V točki 37 Smernic iz leta 2006 je določeno, da je „[v] teh smernicah […] predstavljena splošna metodologija za določanje glob, vendar lahko Komisija zaradi posebnosti posamezne zadeve ali potrebe po zagotavljanju odvračilnega učinka v posamezni zadevi utemeljeno odstopi od te metodologije ali omejitev, določenih v točki 21“.

5 UL 2008, C 167, str. 1.

III. Dejansko stanje in sporni sklep

11. Dejansko stanje in bistveni elementi spornega sklepa so navedeni v točkah od 1 do 21 izpodbijane sodbe. Povzeti jih je mogoče tako.

12. Družba Pometon je italijanska družba, specializirana za obdelavo kovin. Na trgu jeklenih abrazivov je bila dejavna do 16. maja 2007, ko je svojo dejavnost na področju jeklenih abrazivov prodala enemu od svojih konkurentov, francoski družbi Winoa SA. Tega dne je bila namreč zgoraj navedena dejavnost družbe Pometon prenesena na družbo Pometon Abrasives Srl, ki je v lasti skupine Winoa.

13. Jekleni abrazivi so sipki jekleni delci v obliki okroglega (jeklene kroglice) ali drobljenega (jekleni zdrob) granulata. Namenjeni so predvsem rabi v jeklarski in avtomobilski industriji, metalurgiji ter petrokemični in kamnoseški industriji, proizvajajo pa se iz odpadnega jekla.

A. Postopek preiskave do sprejetja sklepa o poravnavi

14. Komisija je 16. januarja 2013 v skladu s členom 2 Uredbe št. 773/2004 začela postopek preiskave na podlagi člena 11(6) Uredbe št. 1/2003 zoper družbo Pometon, skupino Ervin Industries Inc. iz Združenih držav (v nadaljevanju: Ervin), družbo Winoa ter nemški družbi MTS GmbH in Würth GmbH, da bi z njimi začela pogovore o poravnavi.

15. Pet strank je potrdilo voljo za sodelovanje v pogovorih o poravnavi. Sestanki o poravnavi med posamezno stranko in Komisijo so potekali od februarja 2013 do decembra 2013. Na teh sestankih je Komisija stranke obvestila o očitkih, ki jih je nameravala uveljavljati proti njim, in predstavila glavne dokaze iz spisa Komisije, na katerih so ti morebitni očitki temeljili. Komisija je vsakega udeleženca kartela tudi obvestila o razponu morebitnih glob, ki bodo verjetno naložene.

16. Zadevne družbe so januarja 2014 v predpisanem roku predložile uradne zahteve za sklenitev poravnave, razen družbe Pometon, ki se je odločila od tega postopka odstopiti. Komisija je 13. februarja 2014 vsaki od štirih strank domnevnega kartela poslala obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, 2. aprila 2014 pa je v zvezi z njimi na podlagi členov 7 in 23 Uredbe št. 1/2003 sprejela Sklep C(2014) 2074 final o poravnavi (v nadaljevanju: sklep o poravnavi).

B. Sporni sklep

17. Komisija je 3. decembra 2014 družbi Pometon vročila obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah. Komisija je 25. maja 2016 na podlagi členov 7 in 23 Uredbe št. 1/2003 sprejela sporni sklep.

18. Komisija je v tem sklepu ugotovila, da je družba Pometon v obdobju od 3. oktobra 2003 do 16. maja 2007 bodisi neposredno bodisi prek svojih predstavnikov ali predstavnikov dveh izmed svojih hčerinskih družb, Pometon España SA in Pometon Deutschland GmbH, sodelovala v kartelu, ki so ga tvorili omejevalni sporazumi ali usklajena ravnanja s štirimi drugimi zgoraj navedenimi podjetji – in sicer družbami Ervin, Winoa, MTS in Würth – katerega glavni namen je bil usklajevanje cen jeklenih abrazivov v celotnem Evropskem gospodarskem prostoru (v nadaljevanju: EGP).

19. V izreku spornega sklepa je določeno:

„Člen 1

Družba Pometon SpA je kršila člen 101(1) Pogodbe in člen 53(1) Sporazuma EGP s tem, da je sodelovala pri enotni in trajajoči kršitvi v zvezi s cenami v sektorju jeklenih abrazivov, pri čemer je to kršitev tvorilo usklajevanje njenega ravnanja v zvezi s cenami, zajemala pa je celoten EGP.

Kršitev je trajala od 3. oktobra 2003 do 16. maja 2007.

Člen 2

Zaradi kršitve iz člena 1 se družbi Pometon SpA naloži naslednja globa: 6.197.000 EUR. […]“

20. Iz celotnega spornega sklepa v bistvu izhaja, da so družba Pometon in drugi udeleženci kartela, prvič, vpeljali enotno metodo izračuna (prvi del kartela), ki jim je omogočila, da so dosegli usklajeno doplačilo k ceni abrazivov, ki je temeljilo na indeksih cen odpadnih kovin (v nadaljevanju: doplačilo za odpadni material). Drugič, hkrati naj bi se dogovorili (drugi del kartela) za usklajevanje svojega ravnanja glede prodajnih cen jeklenih abrazivov, ki so se uporabljale za posamezne kupce, pri čemer naj bi se zlasti zavezali, da si ne bodo konkurirali z zniževanjem cen (točke 32, 33, 37 in 57 obrazložitve spornega sklepa).

21. Glede opredelitve zadevne kršitve je Komisija menila, da gre za enotno in trajajočo kršitev člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP. Protikonkurenčni dogovori udeležencev naj bi se namreč ne samo vsi nanašali na usklajevanje cen in na iste proizvode, temveč naj bi se tudi izvajali na enak način in pod enakimi pogoji v celotnem obdobju kršitve, ki je trajalo od 3. oktobra 2003 do 16. maja 2007, ko je družba Pometon svojo dejavnost v sektorju abrazivov prodala družbi Winoa. Nazadnje, podjetja, udeležena pri kršitvi, in osebe, ki so delovale za njihov račun, naj bi bili v glavnem isti (točki 107 in 166 obrazložitve spornega sklepa).

22. Skratka, po mnenju Komisije je bil cilj takega kartela omejevanje konkurence, s pomembnimi posledicami za trgovino z zadevnim proizvodom med državami članicami in pogodbenicami Sporazuma EGP (točki 142 in 154 obrazložitve spornega sklepa).

23. Glede trajanja udeležbe družbe Pometon pri kršitvi je Komisija kot dan začetka te udeležbe določila 3. oktober 2003. Na podlagi dejstva, da se družba Pometon ni formalno distancirala od navedenega kartela, je Komisija menila, da se je udeležba družbe Pometon v kartelu nadaljevala do 16. maja 2007, to je do dne, ko je družba Pometon svojo dejavnost v sektorju abrazivov prodala družbi Winoa (točki 160 in 166 obrazložitve spornega sklepa).

24. Komisija je na podlagi Smernic iz leta 2006 osnovni znesek globe družbe Pometon določila na 16 % vrednosti prodaje, ki jo je družba Pometon dosegla na trgih v državah EGP v letu 2006, to je v zadnjem polnem letu udeležbe družbe Pometon pri zadevni kršitvi, preden je svojo dejavnost na področju abrazivov prodala francoskemu konkurentu.

25. Ta odstotek ustreza osnovni stopnji 15 %, ki je bila dodatno zvišana za 1 %, da bi se upošteval geografski obseg kršitve, ki je zajemala celoten EGP. Spremenljivi del osnovnega zneska globe je bil nato v skladu s točko 25 Smernic iz leta 2006 povečan še za fiksen znesek v višini 16 %, ki je bil uporabljen zaradi odvračanja podjetij od sklepanja sporazumov o usklajevanju cen (točka 220 obrazložitve spornega sklepa).

26. Nazadnje, na podlagi točke 37 Smernic iz leta 2006, to je določbe, ki Komisiji omogoča, da odstopi od metodologije iz navedenih smernic, kadar je zaradi „posebnosti posamezne zadeve“ to lahko utemeljeno, je ta institucija prilagojeni osnovni znesek globe popravila (točke od 228 do 231 obrazložitve spornega sklepa) tako, da ga je zmanjšala za 60 %.

27. Kot je razvidno iz člena 2 spornega sklepa, je končni znesek globe, naložene družbi Pometon, po tem izračunu znašal 6.197.000 EUR.

IV. Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

28. Pritožnica je 3. avgusta 2016 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo, v kateri je primarno predlagala razglasitev ničnosti spornega sklepa, podredno pa zmanjšanje globe, ki ji je bila naložena.

29. Pritožnica je v utemeljitev tožbe navedla pet tožbenih razlogov.

30. Prvi tožbeni razlog se je nanašal na kršitev načela nepristranskosti postopka, načela domneve nedolžnosti in pravice do obrambe, ker naj bi Komisija pritožnici že v sklepu o poravnavi pripisala konkretna ravnanja, s čimer naj bi vnaprej določila obtožbe, ki so bile zoper njo pozneje navedene v spornem sklepu.

31. Drugi tožbeni razlog se je nanašal na kršitev člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP, na nezadostnost in protislovnost obrazložitve ter na kršitev pravice do obrambe in pravil o dokaznem bremenu, ker naj bi Komisija pritožnici brez dokazov pripisala udeležbo v kartelu, v katerem ni nikoli sodelovala.

32. Tretji tožbeni razlog se je nanašal na kršitev člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP, ker je Komisija menila, da kartel pomeni omejevanje konkurence zaradi cilja.

33. S četrtim tožbenim razlogom je družba Pometon izpodbijala trajanje svoje udeležbe v kartelu.

34. Nazadnje, družba Pometon se je v petem tožbenem razlogu v utemeljitev predloga za odpravo ali zmanjšanje zneska globe sklicevala na kršitev obveznosti obrazložitve ter načel sorazmernosti in enakega obravnavanja, kar zadeva izjemni popravek osnovnega zneska globe, ki ga je Komisija izvedla na podlagi točke 37 Smernic iz leta 2006.

35. Splošno sodišče je z izpodbijano sodbo zavrnilo prve štiri tožbene razloge, petemu tožbenemu razlogu, ki mu je bil predložen, pa je ugodilo. Zato je člen 2 spornega sklepa razglasilo za ničen in znesek globe, naložene družbi Pometon, zmanjšalo s 6.197.000 EUR na 3.873.375 EUR.

V. Predlogi strank in postopek pred Sodiščem

36. Pritožnica s pritožbo Sodišču predlaga, naj:

– izpodbijano sodbo razveljavi, sporni sklep pa razglasi za ničen;

– podredno, izpodbijano sodbo razveljavi in zmanjša znesek globe, naložene pritožnici, ter vsekakor zmanjša to globo in

– Komisiji naloži plačilo stroškov tega postopka in postopka pred Splošnim sodiščem.

37. Komisija Sodišču predlaga, naj:

– pritožbo zavrže kot delno nedopustno in zavrne kot delno neutemeljeno;

– pritožnici naloži plačilo stroškov.

VI. Pritožba

38. Pritožnica v utemeljitev pritožbe navaja štiri pritožbene razloge. Družba Pometon s prvim pritožbenim razlogom zatrjuje kršitev načela nepristranskosti postopka in načela domneve nedolžnosti. Družba Pometon z drugim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo načela v zvezi z dokaznim bremenom in načelo domneve nedolžnosti ter da je podalo protislovno ali nezadostno obrazložitev. Podredno so ti elementi navedeni tudi v utemeljitev tretjega pritožbenega razloga, da bi se tako doseglo zmanjšanje globe, ki je bila družbi Pometon naložena zaradi trajanja njene udeležbe v kartelu. Nazadnje, družba Pometon s četrtim pritožbenim razlogom zatrjuje kršitev načela enakosti v okviru določitve globe in protislovno ali nezadostno obrazložitev v zvezi s tem.

39. Pravna vprašanja, katerih obravnavo želi Sodišče v teh sklepnih predlogih, so obravnavana v okviru prvega in četrtega pritožbenega razloga. Zato se bom najprej osredotočil na obseg dolžnosti nepristranskosti Komisije, nato pa na uporabo načela enakosti pri izračunu globe, vendar bom, kot sem navedel v uvodu teh sklepnih predlogov, oba vidika obravnaval v posebnem okviru tako imenovanega „mešanega postopka“.

A. Prvi pritožbeni razlog: načelo nepristranskosti postopka in načelo domneve nedolžnosti

1. Trditve strank

40. Družba Pometon s prvim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče v točkah od 63 do 103 izpodbijane sodbe napačno uporabilo pravo, ker ni ugotovilo, da je Komisija kršila načelo nepristranskosti postopka in domnevo nedolžnosti. Splošno sodišče naj bi s tem tudi samo kršilo načelo nepristranskosti in domnevo nedolžnosti.

41. Po mnenju družbe Pometon je v postopku, ki je privedel do sprejetja spornega sklepa, prišlo do napake, ki je povzročila nezakonitost spornega sklepa. Ta napaka naj bi domnevno izhajala iz sklepa o poravnavi, ki se sicer nanaša na druge udeležence v domnevnem kartelu, ne pa na družbo Pometon, vendar se nanjo sklicuje v točkah 26, 28, 29, 31 ter od 36 do 38 obrazložitve.

42. Komisija je v sklepu o poravnavi družbi Pometon pripisala konkretno ravnanje, kar naj bi v nasprotju z ugotovitvijo, ki jo je Splošno sodišče navedlo v točki 103 izpodbijane sodbe, oslabilo zmožnost Komisije, da v postopku, ki je privedel do sprejetja spornega sklepa, opravi nepristransko presojo. Splošno sodišče naj bi tako kršilo upoštevno sodno prakso, zlasti sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice (v nadaljevanju: ESČP) z dne 27. februarja 2014, Karaman proti Nemčiji (EC:ECHR:2014:0227JUD001710310, v nadaljevanju: sodba Karaman), in sodbo Splošnega sodišča z dne 10. novembra 2017, Icap in drugi/Komisija (T-180/15, EU:T:2017:795, v nadaljevanju: sodba Splošnega sodišča Icap).

43. Po navedbah družbe Pometon je Splošno sodišče to ugotovitev oprlo na formalni in vsebinski razlog.

44. Splošno sodišče je v zvezi s formalnim razlogom v točki 65 izpodbijane sodbe razsodilo, da se na kršitev domneve nedolžnosti in načela nepristranskosti ni mogoče sklicevati, ker je Komisija v opombi 4 sklepa o poravnavi izrecno izključila krivdo družbe Pometon. Vendar družba Pometon trdi, da iz sodbe Karaman in sodbe Splošnega sodišča Icap izhaja, da redakcijska previdnost, kakršna je bila uporabljena v opombi 4 sklepa o poravnavi, ni dovolj, da bi se izognili nesporazumom v zvezi z morebitno odgovornostjo družbe zunaj okvirov zadevnega sklepa.

45. Glede vsebinskega razloga pa naj bi se Splošno sodišče v točki 85 izpodbijane sodbe sklicevalo na sodbo Karaman, v skladu s katero je treba preveriti, ali so bile navedbe o ravnanju družbe Pometon v sklepu o poravnavi nujne, da bi se dokazala odgovornost naslovnikov tega sklepa. Splošno sodišče naj bi v točkah 79, 81 in 83 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je Komisija ravnala v skladu z navedeno sodno prakso. Vendar naj v navedenih točkah ne bi upoštevalo meril, navedenih v točki 64 sodbe Karaman, v skladu s katerimi morajo biti navedbe nujne ali bistvene za presojo krivde toženih strank oziroma obdolžencev, da bi bile v skladu z domnevo nedolžnosti. Kljub temu naj bi Splošno sodišče sprejelo navedbe, ki niso nujne, ampak se „lahko izkažejo za objektivno koristne“ ali so „namenjene ugotavljanju izključne odgovornosti“ strank, ki so sklenile poravnavo.

46. Pritožnica v tem okviru trdi, da za ugotovitev kršitve člena 6(2) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu (v nadaljevanju: EKČP), zadostuje že to, da je v obrazložitvi izpodbijanega sklepa nakazano, da je zadevna družba po mnenju Komisije kriva, ali da navedba vzbuja dvom glede obstoja morebitne prezgodnje sodbe o končnem izidu postopka. Družba Pometon poleg tega meni, da v nasprotju s tem, kar je v izpodbijani sodbi odločilo Splošno sodišče, ko ni upoštevalo svojih ugotovitev v sodbi Icap, dejstvo, da navedbe o družbi Pometon domnevno ne vsebujejo nobene pravne opredelitve, ni upoštevno. Nazadnje, pritožnica trdi, da je prezgodnja sodba Komisije jasno razvidna iz besedila vloge za poravnavo, v katerem so nekatera ravnanja, ki se pripisujejo druži Pometon, označena z besedami, kot so „kartel[i]“ ali „protikonkurenčni stiki“.

47. Po mnenju Komisije je ta pritožbeni razlog nedopusten, ker se nanaša na presojo dejanskega stanja, ki jo je opravilo Splošno sodišče (pri čemer pa se ne zatrjuje izkrivljanje dejstev ali dokazov), oziroma ker se v njem ponavljajo trditve, ki so bile že navedene pred Splošnim sodiščem, trditve v zvezi z vlogo za poravnavo pa pomenijo nov očitek. Komisija v vsakem primeru meni, da je prvi pritožbeni razlog neutemeljen, ker je Splošno sodišče v obravnavani zadevi pravilno uporabilo sodno prakso, ki izhaja iz sodbe Karaman in sodbe Splošnega sodišča Icap.

2. Analiza

a) Dopustnost prvega pritožbenega razloga

48. Komisija trdi, da je prvi pritožbeni razlog nedopusten predvsem zato, ker se nanaša na presojo dejstev ali so v njem ponovljene trditve, ki so bile že navedene pred Splošnim sodiščem.

49. Glede tega je treba spomniti na ustaljeno sodno prakso Sodišča, v skladu s katero iz člena 256 PDEU in člena 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije izhaja, da je Splošno sodišče edino pristojno za ugotavljanje dejanskega stanja, razen če bi vsebinska nepravilnost njegovih ugotovitev izhajala iz listin v spisu, ki so mu bile predložene, in za presojo tega stanja. Ko Splošno sodišče ugotovi ali presodi dejansko stanje, je Sodišče pristojno, da na podlagi člena 256 PDEU opravi nadzor nad pravno opredelitvijo tega stanja in pravnimi posledicami, ki jih je iz njega izpeljalo Splošno sodišče. Sodišče torej nima splošne pristojnosti za ugotavljanje dejanskega stanja. Prav tako načeloma ni pristojno niti za presojo dokazov, ki jih je Splošno sodišče sprejelo v podporo tem dejstvom. Ta presoja torej – razen če gre za izkrivljanje teh dokazov – ni pravno vprašanje, ki je predmet nadzora Sodišča. [6]

6 Glej v tem smislu sodbi z dne 14. decembra 2017, EBMA/Giant (China) (C-61/16 P, EU:C:2017:968, točka 33), in z dne 13. septembra 2018, ANKO/Komisija (C-173/17 P, neobjavljena, EU:C:2018:718, točka 23).

50. Po drugi strani pa je tudi res, da je pritožba nedopustna, če so v njej zgolj ponovljeni tožbeni razlogi in trditve, ki so bili navedeni že pred Splošnim sodiščem, vključno s tistimi, ki so temeljili na dejstvih, ki jih je navedeno sodišče izrecno zavrnilo. Namen take pritožbe je namreč v resnici le doseči ponovno obravnavo tožbe, predložene Splošnemu sodišču, za kar Sodišče v okviru pritožbe ni pristojno. Kadar pa pritožnik izpodbija to, kako je Splošno sodišče razlagalo ali uporabilo pravo Unije, se tudi v tem primeru pravna vprašanja, obravnavana na prvi stopnji, lahko ponovno obravnavajo v pritožbenem postopku. Če namreč pritožnik svoje pritožbe ne bi mogel utemeljiti z razlogi in trditvami, ki jih je že navajal pred Splošnim sodiščem, bi postopek s pritožbo deloma izgubil smisel.[7]

51. Družba Pometon s trditvami, ki jih navaja v utemeljitev prvega pritožbenega razloga, v obravnavani zadevi v bistvu trdi, da je Splošno sodišče kršilo načelo nepristranskosti postopka in načelo domneve nedolžnosti, ker je napačno uporabilo dognanja iz sodbe Karaman in sodbe Splošnega sodišča Icap.

52. Menim, da mora Sodišče zaradi teh trditev preučiti možnost uporabe navedenih sodb v okviru mešanega postopka, pri tem pa morda opraviti tudi nadzor nad pravno opredelitvijo dejanskega stanja in pravnimi posledicami, ki jih je Splošno sodišče iz njega izpeljalo glede na to sodno prakso.

53. V teh okoliščinah, čeprav se z nekaterimi trditvami družbe Pometon izpodbijajo nekatere ugotovitve Splošnega sodišča o dejanskem stanju ali so podobne trditvam, o katerih se je že razpravljalo pred Splošnim sodiščem, se s prvim pritožbenim razlogom vseeno postavljajo vprašanja glede razlage in uporabe pravnih pravil s strani tega sodišča in se ta razlog torej nanaša na pravna vprašanja, ki so lahko predmet nadzora Sodišča v okviru pritožbe. Zato ugovora Komisije v zvezi z nedopustnostjo prvega pritožbenega razloga ni mogoče sprejeti, razen glede očitka, ki se nanaša na vlogo Komisije za poravnavo.

54. To trditev je namreč družba Pometon prvič navedla v fazi pritožbe. Na podlagi člena 127(1) Poslovnika, ki se za pritožbo uporablja na podlagi člena 190(1) tega poslovnika, gre torej za navajanje novega razloga, ki ni dovoljeno, ker ne izhaja iz pravnih ali dejanskih vprašanj, ki so se pojavila med postopkom.[8]

b) Utemeljenost prvega pritožbenega razloga

55. Družba Pometon s prvim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče v izpodbijani sodbi napačno uporabilo pravo, ker ni ugotovilo, da je Komisija kršila načelo nepristranskosti postopka in domnevo nedolžnosti. Splošno sodišče naj bi s tem tudi samo kršilo načelo nepristranskosti in domnevo nedolžnosti.

56. Ni dvoma, da se pritožnica v utemeljitev pritožbe lahko sklicuje na ti načeli.

57. Čeprav Komisije ni mogoče šteti za „sodišče“ v smislu člena 6 EKČP, je namreč v okviru upravnega postopka vseeno prav tako zavezana spoštovati temeljne pravice Evropske unije, med katerimi je pravica do dobrega upravljanja, določena v členu 41 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).[9] Ta določba pa določa, da ima vsakdo med drugim pravico, da institucije Evropske unije njegove zadeve obravnavajo nepristransko. Ta zahteva po nepristranskosti zajema subjektivno nepristranskost v smislu, da noben član zadevne institucije, ki vodi postopek v zadevi, ne sme biti pristranski in ne sme imeti osebnih predsodkov, ter objektivno pristranskost v smislu, da mora institucija zagotoviti primerna jamstva, da se v zvezi s tem izključi vsak upravičen dvom.[10]

7 Glej v tem smislu sodbi z dne 18. januarja 2007, PKK in KNK/Svet (C-229/05 P, EU:C:2007:32, točka 32), in z dne 16. januarja 2019, Komisija/United Parcel Service (C-265/17 P, EU:C:2019:23, točki 14 in 15).

8 Glej v tem smislu sodbi z dne 18. decembra 2008, Coop de France Bétail et Viande in drugi/Komisija (C-101/07 P in C-110/07 P, EU:C:2008:741, točka 110), in z dne 10. aprila 2014, Areva in drugi/Komisija (C-247/11 P in C-253/11 P, EU:C:2014:257, točka 72).

9 Glej v tem smislu sodbo z dne 11. julija 2013, Ziegler/Komisija (C-439/11 P, EU:C:2013:513, točka 154).

10 Glej v tem smislu sodbo z dne 11. julija 2013, Ziegler/Komisija (C-439/11 P, EU:C:2013:513, točka 155).

58. Dalje, domneva nedolžnosti je splošno načelo prava Evropske unije, ki je zdaj določeno v členu 48(1) Listine. V skladu s sodno prakso Sodišča se to načelo uporablja v postopkih v zvezi s kršitvijo pravil o konkurenci, ki veljajo za podjetja in na podlagi katerih se lahko naložijo globe ali periodične denarne kazni.[11]

59. Glede tega je treba še poudariti, da domneva nedolžnosti, zapisana v členu 48 Listine, ustreza členu 6(2) in (3) EKČP, kot je razvidno iz Pojasnil k Listini. V skladu s členom 52(3) Listine iz tega sledi, da je treba za razlago člena 48 Listine upoštevati člen 6(2) in (3) EKČP kot minimalno raven varstva.[12]

60. V teh okoliščinah je zato v okviru „mešanega postopka“ – to je postopka, v okviru katerega Komisija vzporedno vodi postopek poravnave in redni upravni postopek – pomembno, da se upošteva sodba Karaman, ki se nanaša na vprašanje, ali je mogoče z izjavami, ki so v sodbi navedene zoper soosumljence v ločenem postopku, ki nimajo pravno zavezujočega učinka na tekoči ali prihodnji kazenski postopek zoper drugo osebo, kršiti načelo domneve nedolžnosti, ki ga zagotavlja člen 6(2) EKČP.

61. To je še toliko pomembneje, ker je Sodišče zahteve, ki izhajajo iz navedene sodbe, že vključilo v lastno sodno prakso v zvezi s členom 48 Listine.

62. Sodišče je namreč v sodbi z dne 5. septembra 2019, AH in drugi (Domneva nedolžnosti) (C-377/18, EU:C:2019:670), priznalo, da je ESČP v sodbi Karaman štelo, da je načelo domneve nedolžnosti kršeno, če sodna odločba *ali izjava nosilca uradne funkcije*, ki se nanaša na obdolženo osebo, vsebuje jasno izjavo – brez pravnomočne obsodbe – da je zadevna oseba storila zadevno kaznivo dejanje.[13]

63. Kot je ugotovilo Sodišče, je ESČP tudi priznalo, da je v sestavljenih kazenskih postopkih, v katerih se obravnava več osumljencev, ki jim ni mogoče soditi skupaj, lahko za presojo krivde obdolžencev nujno potrebno, da nacionalno sodišče navede sodelovanje tretjih oseb, ki se jim lahko kasneje sodi ločeno. Vendar je ESČP pojasnilo, da če je treba predložiti dejstva v zvezi z vpletenostjo tretjih oseb, bi se moralo zadevno sodišče izogniti temu, da bi se posredovalo več informacij, kot je potrebno za presojo pravne odgovornosti oseb, ki so obtožene v postopku pred njim.[14]

64. V tem okviru je Sodišče navedlo, da je ESČP poudarilo pomembnost izbire izrazov, ki jih uporabijo sodni organi, in posebnih okoliščin, v katerih so bili ti uporabljeni, ter narave in okvira zadevnega postopka.[15] Iz tega razloga je – spet po navedbah ESČP – obrazložitev sodnih odločb v teh zadevah še posebej pomembna: oblikovati jo je treba tako, da se prepreči morebitna prezgodnja sodba o krivdi zadevnih tretjih oseb, ki bi lahko ogrozila pravično obravnavo obtožb proti slednjim v okviru ločenega postopka.[16]

11 Glej v tem smislu sodbi z dne 22. novembra 2012, E.ON Energie/Komisija (C-89/11 P, EU:C:2012:738, točki 72 in 73), ter z dne 16. februarja 2017, Hansen & Rosenthal in H&R Wax Company Vertrieb/Komisija (C-90/15 P, neobjavljena, EU:C:2017:123, točka 18).

12 Glej v tem smislu sodbo z dne 5. septembra 2019, AH in drugi (Domneva nedolžnosti) (C-377/18, EU:C:2019:670, točka 41).

13 Glej v tem smislu sodbo z dne 5. septembra 2019, AH in drugi (Domneva nedolžnosti) (C-377/18, EU:C:2019:670, točka 43), in sodbo Karaman (točka 63).

14 Glej v tem smislu sodbo z dne 5. septembra 2019, AH in drugi (Domneva nedolžnosti) (C-377/18, EU:C:2019:670, točka 44), in sodbo Karaman (točka 64).

15 Glej v tem smislu sodbo z dne 5. septembra 2019, AH in drugi (Domneva nedolžnosti) (C-377/18, EU:C:2019:670, točka 43), in sodbo Karaman (točka 63).

16 Glej v tem smislu sodbi z dne 5. septembra 2019, AH in drugi (Domneva nedolžnosti) (C-377/18, EU:C:2019:670, točka 44), in Karaman (točka 65).

65. Ob upoštevanju te sodne prakse je Sodišče ugotovilo, da je treba člen 4(1) Direktive (EU) 2016/343 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o krepitvi nekaterih vidikov domneve nedolžnosti in krepitvi pravice biti navzoč na sojenju v kazenskem postopku [17] razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da je v sporazumu, ki ga mora potrditi nacionalno sodišče, navedeno sodelovanje obdolženih oseb, ki niso oseba, ki je sklenila ta sporazum in je tako priznala svojo krivdo. To je dopustno, če bo tem drugim posameznikom pozneje sojeno ločeno in če za njihovo identifikacijo veljata dva pogoja. Prvič, ta navedba mora biti nujna za opredelitev pravne odgovornosti osebe, ki je sklenila sporazum, in drugič, v istem sporazumu mora biti jasno navedeno, da se te druge osebe preganjajo v ločenem kazenskem postopku in da njihova krivda ni bila dokazana v skladu z zakonom. [18]

66. Sodišče je dodalo, da je v zvezi s tem treba za nadzor nad spoštovanjem domneve nedolžnosti vedno analizirati sodno odločbo in njeno obrazložitev *v celoti* ter ob upoštevanju posebnih okoliščin, v katerih je bila sprejeta. Kot je namreč pojasnilo Sodišče, bi bilo vsako izrecno sklicevanje na neobstoj krivde soobdolžencev v nekaterih odstavkih sodne odločbe brez smisla, če bi bilo mogoče druge odstavke te odločbe razumeti kot prezgodnji izraz njihove krivde. [19]

67. Ta okvir je treba seveda uporabiti tudi v zvezi z „mešanim postopkom“. Temelji namreč na razlagi člena 6(2) EKČP, ki jo je podalo ESČP, in se že uporablja v zvezi z določbo, s katero so bila v pravni red Evropske unije prenesena jamstva, določena v členu 48 Listine, in sicer v podobnem okviru, v katerem gre za dva postopka, ki se nanašata na isto dejansko stanje, vendar sta časovno ločena. Glede na to, da ni dvoma, da je načelo domneve nedolžnosti splošno načelo prava Evropske unije, ki je zdaj določeno v členu 48(1) Listine in se uporablja za postopke, ki zadevajo kršitev pravil o konkurenci, [20] bi bila uporaba drugih zahtev glede mešanega postopka nedosledna.

68. V teh okoliščinah ni mogoče oporekati temu, da je Splošno sodišče v izpodbijani sodbi namenilo posebno pozornost izbiri izrazov, ki jih je Komisija uporabila v sklepu o poravnavi. Splošno sodišče je skrbno preizkusilo oba navedena pogoja, in sicer dejstvo, da je bila navedba družbe Pometon nujna za opredelitev pravne odgovornosti drugih podjetij, ki so sklenila sporazum, ter da je bilo jasno navedeno, da se družba Pometon preganja v ločenem postopku in da njena krivda še ni bila dokazana v skladu z zakonom (glej točke 72, 74, 77, 81 in 85 izpodbijane sodbe).

69. Splošno sodišče glede drugega pogoja ni storilo napake s tem, da je v točkah 65, 82 in 83 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je Komisija v sklepu o poravnavi izrecno navedla, da je družba Pometon podjetje, ki je predmet rednega postopka, ne pa postopka poravnave (glej točko 2.2.5 sklepa o poravnavi), in da je Komisija izrecno izključila odgovornost družbe Pometon v okviru postopka poravnave (glej opombo 4 sklepa o poravnavi).

70. Kljub temu menim, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo pri opredelitvi dejavnikov, ki utemeljujejo nujnost navedbe družbe Pometon v sklepu o poravnavi, in pravnih posledic, ki jih je iz njih izpeljalo v točkah 84, 90 in 103 izpodbijane sodbe. Do te ugotovitve sem prišel iz naslednjih razlogov.

17 UL 2016, L 65, str. 1. V skladu s to določbo „[d]ržave članice sprejmejo potrebne ukrepe, da zagotovijo, da javne izjave javnih organov in sodne odločbe, razen odločb o ugotovitvi krivde, osumljene ali obdolžene osebe ne označujejo za krive, dokler tej osebi ni dokazana krivda v skladu z zakonom. To ne posega v akte tožilstva, katerih namen je dokazati krivdo osumljene ali obdolžene osebe, in v predhodne procesne odločbe, ki jih sprejmejo sodni ali drugi pristojni organi in ki temeljijo na sumu ali na obremenilnih dokazih.“

18 Glej v tem smislu sodbo z dne 5. septembra 2019, AH in drugi (Domneva nedolžnosti) (C-377/18, EU:C:2019:670, točka 45).

19 Glej v tem smislu sodbo z dne 5. septembra 2019, AH in drugi (Domneva nedolžnosti) (C-377/18, EU:C:2019:670, točka 46).

20 Glej v tem smislu sodbi z dne 22. novembra 2012, E.ON Energie/Komisija (C-89/11 P, EU:C:2012:738, točki 72 in 73), ter z dne 16. februarja 2017, Hansen & Rosenthal in H&R Wax Company Vertrieb/Komisija (C-90/15 P, neobjavljena, EU:C:2017:123, točka 18).

71. Prvič, Splošno sodišče je z vztrajanjem pri formalni obravnavi, v okviru katere v zvezi s točkami sklepa o poravnavi, ki se nanašajo na družbo Pometon, niso bile navedene nobene pravne opredelitve, v nadaljevanju podalo formalno in omejeno razlago sklepa, medtem ko je treba, kot sem že navedel, tak sklep in njegovo obrazložitev analizirati v celoti in ob upoštevanju posebnih okoliščin, v katerih je bil sprejet.

72. Kot je Splošno sodišče tudi samo priznalo, je iz nekaterih odlomkov v delu sklepa, ki se nanaša na navajanje dejstev, posebej jasno razvidno stališče Komisije glede udeležbe podjetja pri zadevnem protipravnem ravnanju.[21] Ne da bi šli tako daleč, je načelo domneve nedolžnosti lahko kršeno že, če obrazložitev sodne odločbe – oziroma v obravnavani zadevi sklepa Komisije – ni oblikovana tako, da se je mogoče izogniti morebitni prezgodnji sodbi o krivdi zadevnih tretjih oseb.[22] Načelo domneve nedolžnosti, kot je bilo razsojeno v sodni praksi ESČP, je namreč kršeno celo, če sodna odločba ali izjava nosilca uradne funkcije v zvezi z osebo, obdolženo kaznivega dejanja, odraža mnenje – „le sentiment“ v francoski različici sodbe Karaman – da je kriv.[23]

73. Sklep o poravnavi je treba seveda razlagati celovito. Zgolj to, da je bila na primer v dokumentu občasno uporabljena neposrečena beseda ali besedna zveza, še ne pomeni, da je treba uporabo te besede ali besedne zveze razumeti tako, da želi nosilec odločanja z njo podati prezgodnjo sodbo o krivdi zadevne osebe, če z natančno obravnavo sklepa o poravnavi v celoti takšne razlage ni mogoče podati.

74. Če to načelo uporabimo v obravnavani zadevi in sklep o poravnavi analiziramo kot celoto, vseeno nastane vtis, da je bila obrazložitev Komisije oblikovana tako, da vzbuja dvom v zvezi z morebitno prezgodnjo sodbo o krivdi družbe Pometon in da posledično ogroža pravično obravnavo obtožb proti njej v okviru rednega postopka.

75. V nasprotju s tem, kar je Splošno sodišče odločilo v točki 87 izpodbijane sodbe, namreč ni mogoče izključiti, da je besedilo točke 38 obrazložitve sklepa o poravnavi vzbujalo dvome v zvezi z morebitno prezgodnjo sodbo o krivdi družbe Pometon, glede na to, da Komisija na eni strani v točki 49 obrazložitve sklepa o poravnavi navaja, da „meni, da so bile družbe Ervin, Winoa in Würth zaradi sodelovanja pri ravnanju, opisanem v oddelku 4, udeležene v enotni in trajajoči kršitvi člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP“, na drugi strani pa ugotavlja, da je sporazum o glavnem elementu zadevne kršitve – to je o doplačilu za odpadni material – natančno opisan v točki 38 obrazložitve v oddelku 4 sklepa o poravnavi, in sicer v delu besedila, ki se nanaša na družbo Pometon. Vtis, da je družba Pometon sodelovala pri kršitvi, še dodatno poglablja besedilo v točki 39 obrazložitve tega sklepa, v kateri je Komisija navedla, da so bili „[u]deleženci sestanka, ki je potekal 3. oktobra [– pri čemer je bilo v točki 38 obrazložitve izrecno navedeno, da je šlo za družbe Winoa, Ervin in Pometon –] […] v nadaljevanju v stiku z nemškima proizvajalcema jeklenih abrazivov, to je družbama MTS in Würth, da bi *ju vključili* v nov sistem za izračun doplačila za odpadni material“.[24] Uporaba izraza „vključiti“ nakazuje na to, da so ostale tri družbe – brez izjeme – že sodelovale v tem sistemu.

76. Dvomi o krivdi družbe Pometon izhajajo tudi iz točke 59 obrazložitve sklepa o poravnavi, v skladu s katero „[i]z dejstev, opisanih v oddelku 4, izhaja, da so bile družbe Ervin, Winoa, MTS in Würth vpletene v horizontalne protikonkurenčne dogovore, ki so se uvrščali v celovit načrt, katerega enotni cilj je bil omejiti cenovno konkurenco pri jeklenih abrazivih. V okviru tega celovitega načrta, opisanega v točkah od 26 do 36, so družbe Ervin, Winoa, MTS in Würth usklajevale svoja ravnanja, da bi odpravile medsebojno negotovost glede določanja cen na trgu jeklenih abrazivov.“

21 Glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča Icap, točka 259.

22 Glej v tem smislu sodbo z dne 5. septembra 2019, AH in drugi (Domneva nedolžnosti) (C-377/18, EU:C:2019:670, točka 44), in sodbo Karaman (točka 65).

23 Sodba Karaman, točka 63.

24 Moj poudarek.

77. Vendar je v teh točkah od 26 do 36 obrazložitve sklepa o poravnavi med drugim navedeno, da „so se družbe Winoa, Ervin in Pometon sestale ob Gardskem jezeru (Italija), da bi se dogovorile o enotnem modelu izračuna skupnega ‚doplačila za odpadni material', ki bi ga uporabljala vsa ta podjetja. *Dogovorile so se za uporabo enotne formule* […]. Po tem sestanku so si izmenjale več elektronskih sporočil, v katerih so se uskladile o vseh podrobnostih uvedbe novega sistema doplačila za odpadni material in o *enotnem datumu začetka njegove uporabe*." [25] Navedeno je tudi, da družbi MTS in Würth „nista sodelovali v začetnih fazah procesa, *ko je bil sklenjen sporazum med družbami Winoa, Ervin in Pometon*", [26] in da „so med celotnim trajanjem stikov *stranke* [– brez izjeme glede družbe Pometon –] usklajevale tudi svoje dejavnosti v razmerju do posameznih kupcev". [27]

78. Čeprav gre za ugotovitve o dejanskem stanju, pa so te izjave – ki se izrecno nanašajo na družbo Pometon – kljub vsemu podlaga za pravno opredelitev obstoja horizontalnih protikonkurenčnih sporazumov v točki 59 obrazložitve sklepa o poravnavi.

79. Poleg tega iz obrazložitve sklepa o poravnavi ni razvidno, zakaj so bile navedbe o družbi Pometon dejansko *nujne* za opredelitev pravne odgovornosti štirih podjetij, ki so sklenila ta sporazum. Ravno nasprotno, sodelovanje teh štirih podjetij v sistemu, ki ga je opisala Komisija, je zadoščalo za ugotovitev obstoja zadevnega kartela. V nasprotju s tem, kar je navedeno v spornem sklepu, [28] iz sklepa o poravnavi ni razvidno, da je imela družba Pometon nepogrešljivo ali sploh posebno vlogo pri uvedbi tega sistema (za razliko od na primer družbe Winoa, ki je bila zadolžena za mesečno obveščanje udeležencev o novem doplačilu in ki je informacije v zvezi z doplačilom konec maja 2004 tudi objavila na svojem spletišču, kot je pojasnjeno v točki 30 obrazložitve sklepa o poravnavi).

80. Podobno se mi obrazložitev Splošnega sodišča v točki 88 izpodbijane sodbe, ki se nanaša na točko 37 obrazložitve sklepa o poravnavi, z vsem dolžnim spoštovanjem ne zdi prepričljiva. V tem okviru je Splošno sodišče zgolj navedlo, da je bilo treba natančno opredeliti geografski obseg kartela kot celote, saj je Komisija ugotovila obstoj enotne in trajajoče kršitve. Vendar iz sklepa o poravnavi ni razvidno, v kolikšni meri naj bi sodelovanje družbe Pometon imelo odločilno – in posledično „nujno" v smislu sodbe Karaman – vlogo v geografskem obsegu zadevne kršitve, čeprav je to podjetje nedvomno navedeno v točki 37 obrazložitve sklepa o poravnavi, ki se nanaša na geografski obseg omejevalnega sporazuma.

81. V teh okoliščinah menim, da če bi se sklep o poravnavi analiziral v celoti, Splošno sodišče ne bi moglo pravilno ugotoviti, kot je to storilo v točki 84 izpodbijane sodbe, da navedbe o družbi Pometon niso mogle objektivno vzbuditi suma, da je Komisija domnevala o krivdi in odgovornosti te družbe v okviru tega kartela že v fazi sklepa o poravnavi, ki je bil namenjen preostalim štirim podjetjem, udeleženim v zadevnem kartelu. Zato je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ko je v točkah 90 in 103 izpodbijane sodbe ugotovilo, da Komisiji ni mogoče očitati, da je kršila svojo dolžnost nepristranskosti do družbe Pometon in da je v spornem sklepu kršila načelo domneve nedolžnosti.

82. Vendar ni nujno, da je pritožbeni razlog, ki se nanaša na to napačno uporabo prava, mogoče uveljavljati. Treba je namreč upoštevati, da sporni sklep ni sklep o poravnavi, ampak sklep, ki se v skladu s členom 7 Uredbe št. 1/2003 sprejme po koncu običajnega upravnega postopka. Sklep o poravnavi ni pravna podlaga, na kateri temelji sporni sklep, oba sklepa pa sta bila sprejeta v okviru dveh ločenih in samostojnih postopkov. Kršitev domneve nedolžnosti družbe Pometon v času sprejetja sklepa o poravnavi tako nima nujno neposrednega vpliva na zakonitost spornega sklepa.

25 Sklep o poravnavi, točka 28 obrazložitve (moj poudarek).

26 Sklep o poravnavi, točka 29 obrazložitve (moj poudarek).

27 Sklep o poravnavi, točka 36 obrazložitve (moj poudarek).

28 Glej na primer točki 35 in 36 obrazložitve spornega sklepa v zvezi s posebno vlogo družbe Pometon v kartelu.

83. Kot je Splošno sodišče navedlo v sodbi Icap, je vprašanje, ali je morebiten neobstoj objektivne nepristranskosti Komisije lahko vplival na zakonitost spornega sklepa, neločljivo povezano z vprašanjem, ali so ugotovitve v navedenem sklepu ustrezno utemeljene z dokazi, ki jih je predložila Komisija.[29] Povedano drugače, kot jasno izhaja iz ustaljene sodne prakse, bi nepravilnost v zvezi z morebitnim neobstojem objektivne nepristranskosti Komisije povzročila razglasitev ničnosti spornega sklepa le, če se dokaže, da bi bila vsebina tega sklepa brez te nepravilnosti drugačna.[30]

84. Ta ugotovitev je zato odvisna od presoje drugih pritožbenih razlogov, ki jih navaja pritožnica in ki se nanašajo na zagotovitev pravno zadostnega dokaza o njeni udeležbi pri kršitvi, to je od presoje drugega in tretjega pritožbenega razloga. Tem vprašanjem se bom posvetil v nadaljevanju.

1) Drugi pritožbeni razlog: Splošno sodišče je v izpodbijani sodbi napačno uporabilo načela v zvezi z dokaznim bremenom, domnevo nedolžnosti in obstojem protislovne ali nezadostne obrazložitve, kar zadeva udeležbo družbe Pometon v prvem delu kartela

85. Družba Pometon z drugim pritožbenim razlogom v bistvu trdi, da je v nasprotju z ugotovitvijo iz točke 129 izpodbijane sodbe v tožbi, zlasti v opombi 23 te tožbe, izpodbijala svojo odgovornost v zvezi z udeležbo v prvem delu kartela. Drugič, družba Pometon izpodbija ugotovitev Splošnega sodišča v zvezi s tem, da je Komisija pravno zadostno dokazala, da se je doplačilo za odpadni material lahko uporabljalo samodejno, saj ga je družba Pometon lahko uporabljala, ne da bi jo eden od njenih konkurentov o tem doplačilu redno obveščal. Ta ugotovitev po mnenju družbe Pometon temelji le na verjetnosti oziroma domnevnem obstoju določenih dogodkov, kot je razvidno iz točk 142, 144 in 145 izpodbijane sodbe.

86. Vendar čeprav drži, da je družba Pometon v navedeni opombi zanikala svojo udeležbo v kakršnem koli kartelu, ni mogoče prezreti dejstva, da je v repliki pred Sodiščem vseeno izrecno priznala, da je sodelovala na sestanku, ki je potekal 3. oktobra 2003. Prav na tem sestanku pa je bil sklenjen sporazum glede sistema doplačila za odpadni material.

87. Splošno sodišče je prav ob upoštevanju tega neizpodbitnega izhodišča na podlagi različnih elementov iz spisa, ki jih je navedlo v točkah od 143 do 145 izpodbijane sodbe, v točki 160 te sodbe ugotovilo, da je bila udeležba pritožnice v prvem delu kartela dokazana. V nasprotju s trditvami pritožnice se Splošno sodišče v ta namen ni oprlo na verjetnost oziroma domnevni obstoj določenih dogodkov. Ravno nasprotno, v primerih, ki jih navaja družba Pometon, je Splošno sodišče do svoje ugotovitve prišlo na podlagi jasno opredeljenih dokazov. Splošno sodišče je le v drugem primeru, da bi zavrnilo trditev, navedeno zoper prvo ugotovitev, v nikalni obliki uporabilo prislov, kot je „verjetno“ („ni verjetno, da“, točka 142 izpodbijane sodbe), ali izraz, kot je „sklepati“ („nič ne omogoča sklepanja, da“, točka 144).

88. V teh okoliščinah menim, pri čemer sploh ne upoštevam dejstva, da se zdi, da družba Pometon z drugim pritožbenim razlogom Sodišču pravzaprav predlaga, naj opravi novo presojo dejanskega stanja – za kar Sodišče v pritožbenem postopku ni pristojno, razen če gre za izkrivljanje teh dokazov,[31] česar pa družba Pometon ne trdi – da je iz skupne obravnave točk od 129 do 160 izpodbijane sodbe razvidno, da sta bili odgovornost družbe Pometon in njena udeležba v prvem delu kartela dejansko ugotovljeni iz več naključij in indicev, ki lahko, če se obravnavajo skupaj, pomenijo dokaz o kršitvi pravil o konkurenci.[32]

29 Glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča Icap, točka 276.

30 Glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča Icap, točka 278.

31 Glej v tem smislu sodbi z dne 14. decembra 2017, EBMA/Giant (China) (C-61/16 P, EU:C:2017:968, točka 33), in z dne 13. septembra 2018, ANKO/Komisija (C-173/17 P, neobjavljena, EU:C:2018:718, točka 23).

32 Glej v tem smislu sodbo z dne 26. januarja 2017, Komisija/Keramag Keramische Werke in drugi (C-613/13 P, EU:C:2017:49, točka 51).

89. Zato glede na vse navedene ugotovitve menim, da je Komisija pravno zadostno dokazala udeležbo družbe Pometon v prvem delu kartela in da Splošno sodišče ni kršilo načel, navedenih v podporo drugemu pritožbenemu razlogu.

2) Tretji pritožbeni razlog: Splošno sodišče je napačno uporabilo načela na področju dokaznega bremena in načelo domneve nedolžnosti v zvezi s trajanjem udeležbe družbe Pometon v kartelu

90. Družba Pometon s tretjim pritožbenim razlogom, ki ga je navedla podredno, da bi tako dosegla zmanjšanje globe, ki ji je bila naložena, trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo načela na področju dokaznega bremena in načelo domneve nedolžnosti v zvezi s trajanjem njene udeležbe v kartelu. Pritožnica v bistvu trdi, da je Splošno sodišče obrnilo dokazno breme, ker je menilo, da družba Pometon ni predložila zadostnih elementov, da bi dokazala prekinitev svoje udeležbe v kartelu, čeprav med 18. novembrom 2005 in 20. marcem 2007 med družbo Pometon in preostalimi udeleženci kartela ni bilo nobenih tajnih stikov.

91. Menim, da Splošno sodišče v zvezi s tem vidikom v izpodbijani sodbi ni napačno uporabilo prava. Ravno nasprotno, strinjam se s pristopom, ki ga je Splošno sodišče oblikovalo v sodni praksi, v skladu s katerim vprašanja, ali je obdobje dovolj dolgo, da bi pomenilo prekinitev kršitve, ni mogoče preučevati na abstrakten način, ampak ga je treba presojati v okviru delovanja zadevnega omejevalnega sporazuma.[33]

92. V obravnavani zadevi pa je Splošno sodišče v točki 308 izpodbijane sodbe, ne da bi mu glede tega kdor koli veljavno ugovarjal, presodilo, da so bili za zadevni kartel značilni samodejna uporaba doplačila za odpadni material, tesne povezave med obema deloma kartela in dejstvo, da razen na nemškem trgu ni bilo strukturirane organizacije stikov med udeleženci, da bi se izvajalo usklajevanje v zvezi s posameznimi kupci, saj je do enkratnih stikov prihajalo samo v primeru nesoglasja.

93. Po drugi strani iz ustaljene sodne prakse izhaja, da se s tihim odobravanjem protipravne pobude brez javnega zavračanja njene vsebine ali brez njene prijave upravnim organom spodbuja nadaljevanje kršitve in da to otežuje njeno odkritje. Ta soudeležba je opustitveni način udeležbe pri kršitvi, zaradi katere torej v okviru enotnega sporazuma nastane odgovornost podjetja. Poleg tega okoliščina, da podjetje ne upošteva sklepov sestanka, katerega cilj je protikonkurenčen, tega ne more razbremeniti odgovornosti za sodelovanje v omejevalnem sporazumu, razen če se to javno ne distancira od njegove vsebine.[34] V zvezi s tem je pri presoji, ali se je podjetje dejansko distanciralo, za presojo, ali se je zadevno podjetje hotelo distancirati od nezakonitega dogovora, odločilno, kako drugi udeleženci omejevalnega sporazuma razumejo namen tega podjetja.[35]

94. V obravnavani zadevi je Splošno sodišče torej v točki 306 izpodbijane sodbe pravilno poudarilo, da gre za vprašanje, ali je neobstoj stikov med družbo Pometon in drugimi udeleženci trajal dovolj dolgo, da bi ti lahko razumeli namen družbe Pometon, da prekine svojo udeležbo v kartelu.

33 Glej v tem smislu sodbo z dne 19. maja 2010, IMI in drugi/Komisija (T-18/05, EU:T:2010:202, točka 89), navedeno v točki 305 izpodbijane sodbe.

34 Glej v tem smislu sodbe z dne 7. januarja 2004, Aalborg Portland in drugi/Komisija (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P in C-219/00 P, EU:C:2004:6, točki 84 in 85); z dne 28. junija 2005, Dansk Rørindustri in drugi/Komisija (C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, EU:C:2005:408, točki 143 in 144), in z dne 26. januarja 2017, Duravit in drugi/Komisija (C-609/13 P, EU:C:2017:46, točka 136).

35 Glej v tem smislu sodbo z dne 20. januarja 2016, Toshiba Corporation/Komisija (C-373/14 P, EU:C:2016:26, točka 62).

95. V tem okviru je treba navesti, da pojem „javno distanciranje“ odraža dejanske okoliščine, katerih obstoj za vsak posamezen primer ugotovi Splošno sodišče, pri čemer upošteva več dogodkov, ki sovpadajo, in indicev, ki so mu bili predloženi, ter nato splošno presojo vseh upoštevnih dokazov in indicev. Če so bili ti dokazi pravilno pridobljeni ter so bila spoštovana splošna pravna načela in postopkovna pravila glede dokaznega bremena in izvajanja dokazov, dokazno vrednost predloženih elementov presodi zgolj Splošno sodišče. Kot je bilo že navedeno, ta presoja torej – razen v primeru izkrivljanja teh dokazov – ni pravno vprašanje, ki bi bilo predmet nadzora Sodišča.[36]

96. V obravnavani zadevi je treba ugotoviti, da je Splošno sodišče v točki 309 izpodbijane sodbe najprej navedlo, da se pritožnica ni sklicevala na noben element, na podlagi katerega bi bilo mogoče domnevati, da so bili tajni stiki vseeno nujni za neprekinjeno nadaljevanje njene udeležbe v kartelu v obdobju med 9. junijem 2005 in marcem 2007. Nato je Splošno sodišče v točki 310 izpodbijane sodbe na podlagi dejstva, da je bila družba Pometon pobudnica sistema doplačila za odpadni material in je dejavno prispevala k njegovemu izvajanju, sklepalo, da preostali udeleženci morebitnega nesodelovanja pritožnice na sestankih ali pri tajnih stikih v tem obdobju ne bi razlagali kot distanciranje od kartela. Nazadnje je Splošno sodišče v točki 311 izpodbijane sodbe navedlo, da okoliščina, da je imela družba Pometon dejavno vlogo pri pripravi sestanka, ki je potekal 16. maja 2007 v Milanu (Italija), in da preostalim udeležencem kartela tudi ni sporočila, da bo ta del svoje dejavnosti v sektorju abrazivov prodala, potrjuje neprekinjenost nezakonitega ravnanja družbe Pometon.

97. Splošno sodišče je zato na podlagi presoje dejstev in dokazov v točki 313 izpodbijane sodbe ugotovilo, da nič ne kaže na to, da se je družba Pometon distancirala od kartela, ter da je Komisija pravno zadostno dokazala, da družba Pometon ni prekinila svoje udeležbe pri zadevni enotni in trajajoči kršitvi.

98. Glede na navedeno menim, da želi družba Pometon s tretjim pritožbenim razlogom vsaj deloma pozvati Sodišče, naj presojo dokazov, ki jo je v izpodbijani sodbi opravilo Splošno sodišče, nadomesti s svojo presojo dokazov. V zvezi s tem je treba ugotoviti, da iz preučitve spornih dokumentov ni razvidno nikakršno očitno izkrivljanje. Ker prav tako nisem ugotovil, da bi Splošno sodišče pri presoji trajanja sodelovanja družbe Pometon pri zadevni kršitvi napačno uporabilo pravo, menim, da je treba tretji pritožbeni razlog zavrniti kot delno neutemeljen in zavreči kot delno nedopusten.

c) Predlog v zvezi s prvim pritožbenim razlogom

99. Ob upoštevanju sklepa o poravnavi kot celote ugotavljam, da Splošno sodišče v točki 84 izpodbijane sodbe ni moglo ugotoviti, da navedbe o družbi Pometon niso mogle objektivno vzbuditi suma, da je Komisija domnevala o krivdi in odgovornosti te družbe v okviru tega kartela že v fazi sklepa o poravnavi, ki je bil naslovljen na preostala štiri podjetja, udeležena v zadevnem kartelu.

100. Zato menim, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ko je v točkah 90 in 103 izpodbijane sodbe ugotovilo, da Komisiji ni mogoče očitati, da je kršila svojo dolžnost nepristranskosti do družbe Pometon in da je v spornem sklepu kršila načelo domneve nedolžnosti.

101. Kljub temu menim, da je prvi pritožbeni razlog brezpredmeten. Neobstoj objektivne nepristranskosti Komisije v fazi sklepa o poravnavi namreč ni vplival na zakonitost spornega sklepa, ker so ugotovitve v zadnjenavedenem sklepu ustrezno utemeljene z dokazi, ki jih je predložila Komisija.

102. Zato sklepno menim, da je treba prvi, drugi in tretji pritožbeni razlog zavrniti.

36 Glej v tem smislu sodbo z dne 20. januarja 2016, Toshiba Corporation/Komisija (C-373/14 P, EU:C:2016:26, točka 63).

B. Četrti pritožbeni razlog: kršitev načela enakosti pri določitvi globe in protislovna ali nezadostna obrazložitev v zvezi s tem

1. Trditve strank

103. Družba Pometon s četrtim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče v točkah od 365 do 396 izpodbijane sodbe kršilo načelo enakosti in/ali obveznost obrazložitve načina, kako je določilo globo. Tako naj bi Splošno sodišče uporabilo stopnjo zmanjšanja globe, ki ni skladna s stopnjami zmanjšanja, priznanimi drugim udeležencem kartela, ki so privolili v poravnavo.

104. Čeprav je Splošno sodišče zaradi neobstoja obrazložitve odpravilo znesek globe, ki ga je določila Komisija, in ponovno izračunalo višino globe, ki je bila družbi Pometon naložena na podlagi točke 37 Smernic iz leta 2006, pritožnica trdi, da uporabljena nova stopnja zmanjšanja – to je 75 % namesto 60 % – še vedno ni v skladu s stopnjami zmanjšanja, ki so bile priznane drugim udeležencem v zadevnem kartelu.[37]

105. Pritožnica, ki se opira na presojo Splošnega sodišča, v skladu s katero so bile individualna odgovornost družbe Pometon, posledice njenega protipravnega ravnanja za cenovno konkurenco in njena velikost manjše od tistih, ki so bile ugotovljene v zvezi z družbo Winoa, trdi, da je bila kršitev, ki ji jo je mogoče pripisati, veliko lažja od kršitve družbe Winoa. Družba Pometon v teh okoliščinah meni, da je Splošno sodišče kršilo načelo enakosti, ker je različne položaje obravnavalo enako. Zato naj bi Splošno sodišče v zvezi z družbo Pometon moralo uporabiti stopnjo zmanjšanja, ki bi bila nekje vmes med stopnjo, ki jo je Komisija priznala družbi Winoa, in sicer 75 %, in stopnjo, ki jo je priznala družbi MTS, to je 90 %.

106. Komisija meni, da je ta pritožbeni razlog nedopusten, ker želi pritožnica z njim doseči, da bi Sodišče opravilo vsebinski nadzor nad globo, ki jo je naložilo Splošno sodišče, za kar pa Sodišče ni pristojno. Sodišče po mnenju Komisije iz razlogov pravičnosti ne more s svojo presojo nadomestiti presoje Splošnega sodišča, ki je pri izvajanju svoje neomejene pristojnosti odločilo o višini glob, naloženih podjetjem zaradi kršitve prava Unije.

107. Komisija vsekakor meni, da je četrti pritožbeni razlog neutemeljen, ker je Splošno sodišče pravilno izvajalo svojo neomejeno pristojnost in spoštovalo načelo enakosti, saj je upoštevalo vse dejanske okoliščine. Poleg tega naj bi Splošno sodišče s tem, da je podalo podrobno obrazložitev uporabljene metodologije in dejavnikov, ki so bili upoštevani pri odločanju o določitvi višine globe, pravno zadostno obrazložilo svojo odločitev, sprejeto v okviru izvajanja njegove neomejene pristojnosti.

2. Analiza

a) Dopustnost četrtega pritožbenega razloga

108. Komisija meni, da je četrti pritožbeni razlog nedopusten, ker pritožnica Sodišču predlaga, naj opravi vsebinski nadzor nad globo, ki jo je naložilo Splošno sodišče.

37 Komisija je v sklepu o poravnavi družbi Würth priznala zmanjšanje za 67 %, družbama Winoa in Ervin za 75 %, družbi MTS pa za 90 %.

109. Res je, da kadar Sodišče v okviru pritožbe odloča o pravnih vprašanjih, iz razlogov pravičnosti ne more s svojo presojo nadomestiti presoje Splošnega sodišča, ki pri izvajanju svoje neomejene pristojnosti odloča o višini glob, naloženih podjetjem zaradi kršitve prava Unije.[38] Zato bi bilo treba samo, če bi Sodišče menilo, da višina sankcije ni le neprimerna, ampak tudi tako pretirana, da je nesorazmerna, ugotoviti, da je Splošno sodišče zaradi neprimernosti zneska globe napačno uporabilo pravo.[39]

110. Če pa pritožnica s četrtim pritožbenim razlogom podredno predlaga, naj Sodišče na podlagi svoje neomejene pristojnosti zmanjša višino naložene globe, je to zgolj zato, ker je Splošno sodišče kršilo načelo enakosti.

111. Glede tega iz ustaljene sodne prakse izhaja, da izvajanje neomejene pristojnosti pri določitvi višine naloženih glob ne sme povzročiti diskriminacije med podjetji, ki so bila udeležena pri sporazumu v nasprotju s členom 101(1) PDEU.[40] Trditev, da je Splošno sodišče kršilo načelo enakosti, je torej pravno vprašanje, ki se lahko predloži Sodišču v okviru pritožbe.

b) Utemeljenost

112. Prvič, v skladu s členom 23(3) Uredbe št. 1/2003 se pri določanju višine globe, ki jo je treba naložiti za kršitve konkurenčnega prava, upoštevata teža in trajanje kršitve.

113. Glede tega iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je treba pri določitvi zneska glob upoštevati trajanje kršitev in vse dejavnike, ki lahko vplivajo na presojo njihove teže, kot so ravnanje posameznega podjetja, vloga, ki jo je posamezno podjetje imelo pri izvajanju usklajenih ravnanj, dobiček, ki so ga podjetja lahko imela zaradi teh ravnanj, njihova velikost in vrednost zadevnega blaga ter nevarnost, ki jo ta vrsta kršitev pomeni za Evropsko unijo.[41]

114. Vendar je Sodišče opozorilo tudi, da je treba težo kršitve presojati posamično in da ni zavezujočega ali izčrpnega seznama meril, ki jih je treba pri presoji teže kršitve obvezno upoštevati.[42]

115. Drugič, kar natančneje zadeva utemeljenost četrtega pritožbenega razloga, ni nobenega dvoma, da Sodišče in Splošno sodišče zagotavljata spoštovanje načela enakega obravnavanja, zlasti na področju glob za kršitve konkurenčnega prava.[43]

38 Glej v tem smislu sodbo z dne 22. novembra 2012, E.ON Energie/Komisija (C-89/11 P, EU:C:2012:738, točka 125).

39 Glej v tem smislu sodbi z dne 22. novembra 2012, E.ON Energie/Komisija (C-89/11 P, EU:C:2012:738, točka 126), in z dne 26. januarja 2017, Zucchetti Rubinetteria/Komisija (C-618/13 P, EU:C:2017:48, točka 43).

40 Glej v tem smislu sodbe z dne 10. aprila 2014, Komisija/Siemens Österreich in drugi ter Siemens Transmission Distribution in drugi/Komisija (od C-231/11 P do C-233/11 P, EU:C:2014:256, točka 105); z dne 12. novembra 2014, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (C-580/12 P, EU:C:2014:2363, točka 75), in z dne 18. decembra 2014, Komisija/Parker Hannifin Manufacturing in Parker-Hannifin (C-434/13 P, EU:C:2014:2456, točka 77).

41 Glej v tem smislu sodbe z dne 8. decembra 2011, Chalkor/Komisija (C-386/10 P, EU:C:2011:815, točka 56); z dne 26. januarja 2017, Zucchetti Rubinetteria/Komisija (C-618/13 P, EU:C:2017:48, točka 42), in z dne 26. septembra 2018, Infineon Technologies/Komisija (C-99/17 P, EU:C:2018:773, točka 196).

42 Glej v tem smislu sodbo z dne 26. septembra 2018, Infineon Technologies/Komisija (C-99/17 P, EU:C:2018:773, točki 196 in 198).

43 Glej v tem smislu sodbo z dne 12. junija 2014, Deltafina/Komisija (C-578/11 P, EU:C:2014:1742, točka 75).

116. Načelo enakega obravnavanja je namreč splošno načelo prava Unije, določeno v členih 20 in 21 Listine. V skladu z ustaljeno sodno prakso to načelo zahteva, da se primerljivi položaji ne obravnavajo različno in da se različni položaji ne obravnavajo enako, razen če je taka obravnava objektivno utemeljena.[44] Dalje, iz ustaljene sodne prakse izhaja tudi, da se pri določitvi zneska globe z uporabo različnih metod izračunavanja ne sme diskriminirati med podjetji, ki so sodelovala pri sporazumu ali usklajenem ravnanju v nasprotju s členom 101(1) PDEU.[45]

117. Tretjič, kot je bilo že opozorjeno, enako načelo velja za sodišči Unije pri izvajanju njune neomejene pristojnosti. V okviru tega izvajanja lahko namreč presojo Komisije nadomestita s svojo ter posledično odpravita, znižata ali zvišata naloženo globo,[46] ne da bi bili pri tem vezani na okvirna pravila, ki jih je Komisija določila v svojih smernicah, tudi če lahko te sodišči Unije vodijo pri izvajanju njune neomejene pristojnosti.[47]

118. Vendar čeprav morata Sodišče ali Splošno sodišče za določitev zneska globe sami presoditi okoliščine obravnavane zadeve in naravo zadevne kršitve, izvrševanje neomejene pristojnosti pri določitvi višine naloženih glob ne sme povzročiti diskriminacije med podjetji, ki so bila udeležena pri sporazumu ali usklajenem ravnanju v nasprotju s členom 101(1) PDEU.[48]

119. V teh okoliščinah menim, da Splošno sodišče ni napačno uporabilo prava, ko je razsodilo:

– prvič, da je primerno višino izjemnega popravka osnovnega zneska globe ob upoštevanju vseh okoliščin te zadeve določilo v okviru izvajanja svoje neomejene pristojnosti (točka 369 izpodbijane sodbe),

– drugič, da je bilo pri tem omejeno le z meriloma v zvezi s težo in trajanjem kršitve (točka 371 izpodbijane sodbe) ter

– tretjič, da je bilo glede na to, da je bilo merilo trajanja kršitve upoštevano pri določitvi osnovnega zneska globe – česar družba Pometon ni izpodbijala – pri presoji teže te kršitve primerno upoštevati individualno odgovornost družbe Pometon, sposobnost te družbe, da s svojim protipravnim ravnanjem škoduje konkurenci na trgu abrazivnih odpadnih kovin, in njeno velikost ter primerjati vsakega izmed teh dejavnikov z individualno odgovornostjo in položajem preostalih udeležencev kartela (točka 376 izpodbijane sodbe).

120. S tem je Splošno sodišče *formalno* spoštovalo pravila, ki urejajo njegovo neomejeno pristojnost, obenem pa *a priori* ohranilo enakost med zadevnimi podjetji, pri čemer je z uporabo posebnega zmanjšanja v višini 10 %, ki je bilo določeno v točki 32 Obvestila o poravnavi, upoštevalo specifičnost, ki je izhajala iz sodelovanja teh podjetij v postopku poravnave. Ne glede na navedeno pa vseeno menim, da je Splošno sodišče kršilo načelo enakosti, ker je merilu velikosti podjetja v okviru presoje zmanjšanja globe pripisalo nesorazmeren pomen.

121. Po koncu analize prvih dveh navedenih meril – in sicer individualne odgovornosti družbe Pometon in konkretnih posledic njenega protipravnega ravnanja na cenovno konkurenco – namreč Splošno sodišče na eni strani v točki 382 izpodbijane sodbe ugotavlja, da je imela družba Pometon „v nasprotju z družbama Ervin in Winoa, vendar tako kot družbi MTS in Würth, na splošno bolj

44 Glej v tem smislu sodbi z dne 11. julija 2013, Ziegler/Komisija (C-439/11 P, EU:C:2013:513, točka 132), in z dne 26. januarja 2017, Zucchetti Rubinetteria/Komisija (C-618/13 P, EU:C:2017:48, točka 38).

45 Glej v tem smislu sodbe z dne 11. julija 2013, Ziegler/Komisija (C-439/11 P, EU:C:2013:513, točka 133); z dne 12. novembra 2014, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (C-580/12 P, EU:C:2014:2363, točka 62), in z dne 26. januarja 2017, Zucchetti Rubinetteria/Komisija (C-618/13 P, EU:C:2017:48, točka 38).

46 Glej v tem smislu sodbi z dne 6. novembra 2012, Otis in drugi (C-199/11, EU:C:2012:684, točka 62), in z dne 12. novembra 2014, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (C-580/12 P, EU:C:2014:2363, točka 78).

47 Glej v tem smislu sodbo z dne 21. januarja 2016, Galp Energía España in drugi/Komisija (C-603/13 P, EU:C:2016:38, točka 90).

48 Glej sodno prakso, navedeno v opombi 40.

omejeno vlogo pri kartelu“, na drugi strani pa v točki 386 izpodbijane sodbe navaja, da primerjava vrednosti specifične prodaje v EGP kaže, da je „pomen družbe Pometon pri kršitvi očitno štirikrat manjši od pomena družbe Winoa, da pa je razmeroma blizu pomenu družbe MTS in precej večji od pomena družb Ervin in Würth“. Zato Splošno sodišče le na podlagi tretjega merila – to je velikosti podjetja – v točki 390 izpodbijane sodbe ugotavlja, da je bila pritožnica v položaju, ki se je razlikoval od položaja družbe MTS, saj je njen promet v zadnjem polnem letu njene udeležbe v kartelu znašal 99.890.000 EUR, za razliko od 25.082.293 EUR, kolikor je znašal promet družbe MTS.

122. Kljub temu Splošno sodišče svojo analizo zaključuje z ugotovitvijo, podano v točki 393 izpodbijane sodbe, v skladu s katero bodo „vse zgoraj omenjene okoliščine te zadeve pravično presojene, če se družbi Pometon na osnovni znesek globe, prilagojen iz naslova olajševalnih okoliščin […], prizna 75-odstotna stopnja izjemnega zmanjšanja“.

123. Menim, da je Splošno sodišče s tem, da je družbi Pometon priznalo enako stopnjo izjemnega zmanjšanja kot družbama Ervin in Winoa, čeprav je na podlagi dveh od skupno treh meril ugotovilo, da je bil položaj družbe Pometon podoben položaju družbe MTS, kršilo načelo enakosti. Menim, da je Splošno sodišče z nedosledno uporabo lastne metode izračuna globe ustvarilo neko obliko diskriminacije med različnimi podjetji, ki so sodelovala v istem kartelu.

124. Glede tega ugotavljam, da edino merilo za razlikovanje položaja družbe Pometon od položaja družbe MTS temelji na skupnem prometu, medtem ko je Splošno sodišče v točkah 384 in 392 izpodbijane sodbe izrecno pojasnilo, da to, da je Komisija pretežno upoštevala drugo merilo na svetovni ravni – in sicer vrednost specifične prodaje – ni bilo ustrezno, ker vrednost specifične prodaje na ozemlju EGP primerneje odseva gospodarski pomen zadevnega podjetja pri kršitvi in škodo, ki jo je povzročilo konkurenci.

125. Poleg tega je sicer res, da je za določitev globe v skladu z ustaljeno sodno prakso dovoljeno v enaki meri upoštevati tako skupni promet podjetja, ki je, čeprav približen in nepopoln, pokazatelj njegove velikosti in gospodarske moči, kot tudi del tega prometa, ki je bil ustvarjen s proizvodi, ki so predmet kršitve, in je lahko pokazatelj njenega obsega,[49] vendar se temu prometu ne sme pripisati nesorazmerna pomembnost glede na druge upoštevne dejavnike.[50] Vendar se zdi, da je Splošno sodišče v točki 393 izpodbijane sodbe storilo prav to, saj je družbi Pometon priznana enaka stopnja izjemnega zmanjšanja globe kot družbi Winoa, čeprav se je na podlagi dveh od skupno treh uporabljenih meril izkazalo, da je bilo ravnanje družbe Winoa v okviru zadevne kršitve hujše.

126. V teh okoliščinah in glede na navedeno ugotavljam, da je treba četrti pritožbeni razlog, ki ga družba Pometon navaja v utemeljitev pritožbe, sprejeti v delu, v katerem se nanaša na kršitev načela enakega obravnavanja. Zato menim, da je treba pritožbi ugoditi in izpodbijano sodbo razveljaviti v delu, v katerem je v njej določena 75-odstotna stopnja izjemnega zmanjšanja osnovnega zneska globe, in posledično v delu, v katerem je znesek globe, naložene družbi Pometon, določen na 3.873.375 EUR.

VII. Tožba pred Splošnim sodiščem

127. V skladu s členom 61 Statuta Sodišča Evropske unije lahko Sodišče, če je pritožba utemeljena, ob razveljavitvi odločitve Splošnega sodišča samo dokončno odloči o tožbi, če stanje postopka to dovoljuje.

49 Glej v tem smislu sodbe z dne 12. novembra 2014, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (C-580/12 P, EU:C:2014:2363, točka 54); z dne 9. julija 2015, InnoLux/Komisija (C-231/14 P, EU:C:2015:451, točka 47), in z dne 7. septembra 2016, Pilkington Group in drugi/Komisija (C-101/15 P, EU:C:2016:631, točka 17).

50 Glej v tem smislu sodbo z dne 28. junija 2005, Dansk Rørindustri in drugi/Komisija (C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, EU:C:2005:408, točka 257).

128. Takšen je položaj v obravnavani zadevi, saj je merilo in elemente, potrebne za presojo višine izjemnega zmanjšanja globe, opredelilo Splošno sodišče, ne da bi v zvezi s tem kakor koli napačno uporabilo pravo. Sodišče ima torej na voljo vse elemente, ki jih potrebuje za odločanje o tožbi.

129. Glede zmanjšanja zneska globe in, natančneje, teže kršitve – pri čemer je družba Pometon potrdila, da trajanja kršitve v okviru četrtega pritožbenega razloga ni izpodbijala – [51] je iz elementov, ki so Sodišču na voljo v zvezi s petimi podjetji, vpletenimi v zadevni kartel, razvidno, da je položaj družbe Pometon z vidika individualne odgovornosti in konkretnih posledic njenega protipravnega ravnanja na cenovno konkurenco podoben položaju družbe MTS. Če pa se upošteva skupni promet, ki je pokazatelj velikosti in gospodarske moči zadevnih podjetij, je mogoče ugotoviti, da je promet družbe Pometon štirikrat višji od prometa družbe MTS.

130. Na podlagi teh meril in zaradi spoštovanja načela enakosti med podjetji, ki so sodelovala v zadevnem kartelu, menim, da bi moralo zmanjšanje, ki je bilo družbi Pometon priznano na podlagi točke 37 Smernic iz leta 2006, znašati med 75 % in 90 % oziroma med stopnjo, ki je bila priznana družbi Winoa, in stopnjo, ki je bila priznana družbi MTS.

131. V teh okoliščinah glede na vse pravne in dejanske okoliščine obravnavane zadeve Sodišču predlagam, naj znesek globe, ki je bila naložena družbi Pometon, zmanjša na stopnjo 83 %, to je med stopnjo 75 %, ki je bila priznana družbi Winoa, in stopnjo 90 %, ki je bila priznana družbi MTS. Glede na predlagano zmanjšanje posledično predlagam, naj znesek tako zmanjšane globe določi na 2.633.895 EUR.

VIII. Stroški

132. Člen 184(2) Poslovnika določa, da če je pritožba utemeljena in če Sodišče samo dokončno odloči v sporu, Sodišče odloči tudi o stroških.

133. Člen 138(1) navedenega poslovnika, ki se uporablja za pritožbeni postopek na podlagi člena 184(1) Poslovnika, določa, da se plačilo stroškov na predlog naloži stranki, ki v postopku ne uspe. V skladu s členom 138(3) navedenega poslovnika vsaka stranka nosi svoje stroške, če vsaka uspe samo deloma. Vendar lahko Sodišče, če se zdi to glede na okoliščine v zadevi upravičeno, odloči, da ena stranka poleg svojih stroškov nosi tudi del stroškov druge stranke.

134. Ker je bilo v okviru te pritožbe pritožbi družbe Pometon delno ugodeno, se zdi primerno odločiti, da Komisija poleg svojih stroškov, nastalih v postopku na prvi stopnji in v pritožbenem postopku, nosi polovico stroškov, ki so pritožnici nastali v teh dveh postopkih. Družba Pometon zato nosi polovico svojih stroškov, nastalih v teh postopkih.

IX. Predlog

135. Na podlagi navedenega Sodišču predlagam, naj:

– razveljavi sodbo Splošnega sodišča Evropske unije z dne 28. marca 2019, Pometon/Komisija (T-433/16, EU:T:2019:201), v delu, v katerem je Splošno sodišče kršilo načelo enakega obravnavanja pri izračunu zneska globe, naložene družbi Pometon SpA, določilo 75-odstotno stopnjo izjemnega zmanjšanja osnovnega zneska globe, določilo, da se družbi Pometon naloži globa v višini 3.873.375 EUR, in razsodilo, da vsaka stranka nosi svoje stroške;

51 Točka 31 replike družbe Pometon.

– zmanjša osnovni znesek globe, naložene družbi Pometon, na stopnjo 83 % in znesek globe posledično določi na 2.633.895 EUR;

– v preostalem pritožbo zavrne;

– odloči, da Evropska komisija poleg svojih stroškov, nastalih v postopku na prvi stopnji in v pritožbenem postopku, nosi polovico stroškov, ki so v zvezi s tema postopkoma nastali družbi Pometon;

– odloči, da družba Pometon nosi polovico svojih stroškov, nastalih v teh postopkih.